

Naturskyddsföreningen
Väsby

c/o P Nordmalm
Gamla v 30A, 194 67
Upplands Väsby, Sweden
0709420240

2025-05-13

Till

Klimat och näringslivsdepartementet Energienheten, Säker Tillförsel och marknader

Epost: kn.registrator@regeringskansliet.se

Kopia: Simon.engelhardt@regeringskansliet.se

Svar nr 2 (2025) från Naturskyddsföreningen Väsby till Regeringen angående yttrande från Svenska Kraftnät (SvK) om överklaganden över Ei:s beslut om nätkoncession för luftledning från Odensala till Överby över Vaxmyra, Ei:s beslut. Dnr KN2024/01496

Naturskyddsföreningen Väsby lämnar här följande yttrande. Det innehåller förtydliganden till det vi tidigare har anfört i ärendet, men också kommentarer till vad som Svenska Kraftnät (SvK) framfört och inte framfört i sina yttranden till RK och Energimyndigheten. SvK har i sitt senaste svar lämnat svar på några av de frågor/påpekanden som vi frågar om vi ställt i vårt senaste yttrande. Förutom att SvK inte bemött, eller ens kommenterat, merparten av våra kommentarer är det vår uppfattning att inte alla svar kan anses tillfredställande utifrån lagstiftningens krav. Energimyndigheten (Ei) har överhuvudtaget inte besvarat frågorna, inte ens om den bristfälliga lokaliseringsbedömningen, i vilken Ei har grovt missuppfattat MKB. Vi kommenterar nedan dessa aspekter.

Inledningsvis konstaterar vi att SvK:s svar och Ei:s uteblivna svar inte föranleder oss att ändra våra yrkanden i vårt senaste yttrande (2025-02-07):

Vi anser att kraftledningen inte ska dras genom den biologiskt värdefulla Lövstaskogen, inte heller genom dess skyddande kantzoner utan bör dras i befintlig ledningsgata, förberedd i enlighet med detaljplanen, genom Vaxmyra koloniområde med erforderligt hänsynstagande till naturmiljö och människors hälsa.

Vi anser att beslutet behöver ändras så:

att Svenska Kraftnät (SvK) inte beviljas koncession för luftledning från Odensala till Överby på det sätt som angetts i beslutet gällande passagen vid Vaxmyra.

att ärendet återvisas till Energimarknadsinspektionens (Ei) för att ge SvK i uppdrag att närmare beskriva och kartlägga hur ledningen vid passagen vid Vaxmyra kan dras i befintlig stäckning enligt detaljplan över kolonistugorna och inte över skogsområdet med nyckelbiotop norr om koloniområdet.

att Ei omprövar sin bedömning enligt lokaliseringsprincipen gällande passagen vid Vaxmyra i Upplands Väsby, utan att överdriva hälsoskäl och underskatta värdeförlusten biologisk mångfald. (Vi uppmanar Ei att läsa MKB noggrant. Där anges att påverkan på Lövstaskogen är stor, men ingenting om en stor hälsopåverkan, inga data som stöder detta påstående som använts i Ei:s beslut.)

Angående SvK:s svar (2025-03-28)

Angående SvK:s (2025-03-28) utläggning om kompaktstolpar genom koloniområdet genom Vaxmyra koloniområde: SvK svarar Naturskyddsföreningen att det dyrare alternativet inte är avfärdat för att kompaktstolparna är för dyra. Så långt är svaret tydligt. Därefter redogör SvK för sin översiktliga bedömning i vilken man hävdar att den ökade kostanden för kompaktstolpar inte är motiverad utifrån miljönyttan. Så vitt vi har kunnat se är det en skönsmässig bedömning, som inte är belagd med fakta i ansökan. Det i det här sammanhanget enda skälet till att höja ledningshöjden med kompaktstolpar torde vara att minska magnetfältpåverkan på koloniområdet. Om SvK anser att andra stolptyper, genom koloniområdet, kan ge säkra nivåer av magnetsfältpåverkan, så har vi inga invändningar mot detta.

Det innebär i sin tur att magnetsfältpåverkan i koloniområdet inte kan tillmätas någon betydelse i vägning av hälsoskäl i miljöaspekten i lokaliseringsbedömningen, se nedan.

Vidare svarar SvK Lövsta gård om markförläggning. Om en markförläggning skulle bidra till att delar av Lövstaskogen inte förstörs och att andra intressen gynnas anser vi att det alternativet inte ska avfärdas. SvK och Ei är inte bundna av en kommande lagstiftning som i det här fallet kan leda fel.

Angående allvarliga kvarstående brister i lokaliseringsbeslutet vid Vaxmyra:

Ei lämnar våra kommentarer (2025-02-07) gällande lokaliseringsbeslutet obesvarade.

Vi anser fortfarande att SvK och Ei inte har lämnat ett adekvat underlag för beslut att förlägga ledningen till den biologiskt värdefulla Lövstaskogen och att man även utifrån befintliga underlag gjort fel bedömningar om detta. SvK och Ei har i sina senaste yttranden varken förtydligat eller utvecklat något om den felaktiga tillämpningen av lokaliseringsbeslutet att förlägga ledningen i den biologiskt värdefulla Lövstaskogen.

SvK avvisar fortfarande att utreda alternativet med en ny ledning genom befintliga ledningsgata, i enlighet med detaljplan, genom Vaxmyra koloniområde. En sådan

utredning behöver fortfarande göras för att ge ett objektiva beslutsunderlag som kan ligga till grund för ett mer välgrundat beslut om ledningens dragning. Som vi påpekat i vårt svar till regeringen 240728 vilar SvK:s och Ei:s tillämpning av lokaliseringsprincipen på bedömningar som är felaktiga. Bedömningarna har inte heller stöd i framlagd MKB. Dessa brister kvarstår.

Det finns ingen stor hälsopåverkan i alternativet med en ledning i befintlig korridor genom koloniområdet, som Ei anför i beslut dnr 2023-100830. Det saknas belägg för den bedömningen i MKB. Som vi har uppfattat utifrån SvK:s argumentation om stolptyper, behövs det inga höjda säkerhetsnivåer för magnetsfältspåverkan genom koloniområdet, se ovan. Om ansökan är konsistent, kan magnetsfältspåverkan inte ingå i en vägning av hälsoskäl för lokalisering i en del av ansökan men inte i en annan.

Vidare är bedömningarna av de biologiska värdena i Lövstaskogen systematiskt underskattade och effekten av hänsynsåtgärder grovt överskattad. (Vi anser att Lövstaskogen, med sin förekomst av rödlistade arter och höga naturvärden, för att skydda ekologisk funktion och känslig artförekomst, egentligen skulle behöva skogbevuxna buffertzoner om minst 100 m. I projekt som LIFE-Taiga och liknande används zoner på upp till 150 meter för att minska påverkan från omgivande bruksskog.)

SvK:s (241022) fortsatta opreciserade hänvisningar till miljökonsekvensbeskrivningen (MKB), alternativredovisningen, komplettering till Ei samt i flera bemötande under prövningen hos Ei som ger inte stöd för en *stor hälsomiljöpåverkan*, som Ei anför i sitt beslut. I MKB finns varken fakta eller fog för en *stor hälsopåverkan* på koloniområdet, eller annan hälsopåverkan, inte heller finns underlag nog att göra en god prövning av hälsopåverkan, däremot finns i MKB, våra yttrande m fl handlingar utförliga och kvalificerade beskrivningar av Lövstaskogen naturvärden. Beslutet om vägningen i lokaliseringen som Ei har gjort saknar därmed transparens och fakta i bedömningen "*stor hälsopåverkan*".

Därmed är lokaliseringsbeslutet fortfarande felaktigt och behöver omprövas och en ny bedömning behöver göras med ett väl utrett alternativ för dragning i befintlig ledningsgata genom koloniområdet inklusive korrekta miljöhälsobedömningar.

Övriga synpunkter om detaljplanen och biologiska värden i Lövstaskogen

Kommunen har som påtalats förberett en korridor för utveckling av 400kV kraftledning i detaljplan, som vi anser bör följas så långt som möjligt. Våra synpunkter om ledningens lokalisering ansluter nära till Upplands Väsby kommuns yttrande, dvs kommunens yttrande 2023-11-13, det som SvK har förbisett i sin redovisning till Ei.

Beskrivning av de höga naturvärdena i Lövstaskogen, med flera rödlistade svamparter, framgår av våra tidigare yttranden och detaljerade beskrivningar av Hans Bärning.

Dokumentationen av naturvärden bl a med flera hotade svamparter är tillräcklig för att visa att Lövstaskogen är skyddsvärd och inte får förstöras och utarmas. Svampar är emellertid svårinventerade då fruktkroppar i flera fall visar sig sällan. Som ett exempel kan nämnas att ytterligare två rödlistade svampar (Ullticka och Rynkskinn) upptäcktes nära Trafikverkets ledning vid en vandring genom skogen den 28 april i år.

Naturskyddsföreningen i Väsby står också bakom vårt ombud Hans Bärnings yttrande 25-05-13 och de femton punkter som finns i detta yttrande. Vi bifogar det yttrandet, vilket Bärning lämnat i en separat skrivelse med tillhörande bilagor som inte är bifogas här. Hans Bärning är vårt ombud med rätt att föra vår talan för innehållet i den skrivelse som han har författat. (Post till Naturskyddsföreningen Väsby ska ställas till adress enligt vårt brevhuvud, inte till Hans Bärning.)

Naturskyddsföreningen i Väsby med 700 medlemmar är en lokal krets av Svenska Naturskyddsföreningen. Kretsen har varit verksam i Upplands Väsby kommun i mer än 40 år. Föreningen är ideell och har som sitt huvudsakliga och lokala mål att identifiera, tillvarata och informera om olika naturskydds- och miljöskyddsintressen i kommunen. Vi har talerätt bl.a i miljöbalksärenden. Vi har även yttrat oss i tidigare samråd och där, liksom andra yttranden, bl a utförligare beskrivit biologiska värden i nyckelbiotopen vid Vaxmyra.

Upplands Väsby

Naturskyddsföreningen Väsby

Pelle Nordmalm
Ordförande

Eva Samuelsson

Niklas Johansson

Peder Laitamaa

Göran Svenstam